

N:o 34.

Ank. till Riksd. kansli den 19 april 1904, kl. 12.30 e. m.

*Andra Kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande n:o 7,
i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl.
Maj:t angående utarbetande af en för hela riket gemen-
sam författning rörande polispersonalens tillsättning och
afsked samt skyldigheter och befogenheter i tjänsten.*

Till utskottets förberedande behandling har blifvit hänvisad en af herr *A. Hedin* inom Andra Kammarerna väckt motion, n:o 219, hvari föreslås, »att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta utarbeta en för hela riket gemensam författning rörande polispersonalens tillsättning och afsked samt skyldigheter och befogenheter i tjänsten, tryggande för desse statstjänarens personliga värdighet och rätt i förhållande till öfverordnade».

Till stöd för berörda hemställan har motionären anført följande:

»A ett förliedet år hållet möte af polismän till ett antal af 65, valde att representera å 55 orter bestående kårer och föreningar med sammanräknadt 1,559 ledamöter, företogs till behandling den för alla i offentlig eller enskild tjänst stående personer viktigaste af alla angelägenheter, näm-

ligen frågan om trygghet mot godtyckligt afsked och därmed följande ekonomiskt betryck.

Under öfverläggningen om denna punkt å mötets program anfördes bl. a.:

»Lika litet som vi vilja, att en skötsam person, som åtminstone gör sitt bästa att fylla de ganska kräfvande plikter, hvilka åligga en polisman, skall beröfvas sin tjänst och, utan att kunna något yrke, läggas samhället till last, lika litet fordra vi, att den, som gör sig tjänsten ovärdig, skall i densamma kvarhållas.

Men det är ju begripligt, att en man, som vigt sitt lif åt en viss syssla och förlitar sig på att vid denna få sitt och de sinas lifsbröd, skulle känna sig betydligt lugnare och tryggare, om han hade en laglig handling, som tillförsäkrade honom, att, så länge han ordentligt skötte sin tjänst, denna icke kunde fräntagas honom. Så som det nu är, beror det helt och hållet på en polischefs godtycke att utan utredning eller försvar afskeda kanske för den allra ringaste och mest förlåtliga förseelse.

Genom en ändring till det bättre härutinnan skulle polismannen otvifvelaktigt bättre lära sig att känna sitt ansvar i samma mån han kände sig säkrare på sin plats, hvarigenom det allmänna i sin ordning i många afseenden skulle vinna.

Det vore därför önskligt, om polisman efter en viss tids väl vitsordad tjänstgöring af vederbörande myndighet erhöle fullmakt eller konstitutorial på sin beställning eller tjänst.

Tull- och postbetjante, visserligen lydande under staten, äro måhända de, som i lefnadsförhållanden närmast likna oss polismän, men de hafva konstitutorial på sina beställningar, och det är med oss som med dessa, vi ha i allmänhet icke lärt oss något yrke, utan vi så att säga sälja oss åt tjänsten i den förhoppningen, att den skall gifva oss vårt lifsuppehälle.

En dylik förordning skulle dessutom verka därhän, att de, som icke visade sig fullt lämpliga för tjänsten, icke skulle få fast anställning, utan afskedas och beredas tillfälle att, medan det vore möjligt, förskaffa sig annan sysselsättning.»

Utöfver likheten mellan de i offentlig och de i enskild tjänst på obestämd tid anställdes bekymmersamma otrygghet och, vid afsked, fara för nödställd belägenhet har man att se *de förres* ställning icke blott från deras, från det enskilda intressets synpunkt, utan också från allmänhetens, från det *offentliga intressets* synpunkt. Detta låter sig *icke*, såsom den moralisk auktoritet saknande, småsinnade maktlystnaden gärna vill hafva och ofta lyckas att få saken betraktad, förenas med de underordnades obe-

gränsade, rättslösa lydnadsplikt. Intet af det, som bringar en man i det fruktansvärda valet mellan att tyst fördraga en kränkning af hans människovärdighet, att mot sitt samvete lyda en laglös order, eller ock få meddela de af hans aflöning för sin utkomst beroende, att med morgondagen nöden infinner sig vid hemmets dörr — intet sådant är ägnadt att förskaffa det offentliga det slags tjänare, som dess intresse kräfver. Det ankommer på den *rättsställning* och på den *ekonomiska ställning*, som förunnas dem, att det offentliga förvärfvar sådana tjänare. Och må man ihågkomma, att det som kallas *allmän tjänst* är alla enskildas tjänst, äfven när dessa ej märka hur nära den rör dem, alla enskildas, äfven deras, som inbilla sig, att de aldrig taga den i anspråk.

Uti instruktion för polispersonalen i Stockholm, första kapitlet, 11 § heter det:

Förmans befallning måste utan gensägelse verkställas.

Och i samma kap. § 18:

Polisman kan afskedas — — — då öfverståthållareämbetet finner polisman vara för tjänsten olämplig och för honom förlorat förtroendet.

Den förra föreskriften utesluter ej från den ovillkorliga lydnadsplikten och straffpåföljden för olydnad befallningar om sådant, som *icke* hör till tjänsten. Att det »faller af sig själf», att sådana befallningar ej gifvas, är ett påstående, som ej duger till sitt eget bevis. Att militär fått befallning att tjänstgöra vid kapplöpningar och vid baler på Grand hôtel är ett faktum, som hör med till det myckna oskick, som väl ej blir afskaffadt, förrän hela landet upprörts af något sorgespel, då en af truppen straffats, men regementschefen går fri, som tålt laglöshet och missbruk. Inbjuder ej en § som den citerade till missbruk af förmansmakten? Efteråt får väl den klaga, som anser befallningen för olaglig eller sin rätt för kränkt. Hur skall det gå till, när *muntlig* befallning gifvits *utan vittnen*? Det går så, att polismannen intet kan bevisa — ej ens den bevisligen verkställda handlingen gäller till bevis på att befallning gifvits eller att den haft den uppgifna lydelsen. Äfven när bevisning kan åstadkommas, underlåtes oftast — som bekant — i vissa regioner klagomål, af fruktan för efterräkningar.

Den ringes önskan att hålla på sin anspråkslösa värdighet, en känsla af stor vikt för upprätthållande af *människo-värdet* — mellan de båda orden finnes en verklig, ej en blott skenbar släktskap — måste för öfrigt

försvagas eller tillbakaträngas, liksom önskan att försvara sin rätt, när tanken riktas på den senare af de två här ofvan åberopade föreskrifterna.

Sådana bud som det ur 18 § anförda hämnas på det samhälle, som lämnar ett slikt godtyckets instrument i händer, som ej tillbakahållas af ansvarskänsla hos den oansvarige innehafvaren af det frestande verktyget — i allo *oansvarig*, enär hans åtgärd ej kan öfverklagas. Sådant lag är ägnadt att verka demoraliserande, ej blott på den som känner sig hotad, utan ock på den som är det förkroppsligade förgodtfinnandet. Rädhåga och öfvermod äro dåliga uppfostrare, såsom erfarenheten alltid och öfverallt bekräftat.

Denna lagregel är ej blott stridande mot andan af vårt statskick. Den är också genom sin tillkomst formligen och oomtvistligt stridande mot grundlagen — mot regeringsformens 89 §. Den har utgått från »poliskammaren». Men den åberopade § uppdrager den lagstiftningsmakt, som den handlar om, åt *Kungl. Maj:t* och bemyndigar *icke* Kungl. Maj:t att uppdraga, att delegera någon del däraf åt någon underordnad myndighet. Motivet därför är, att grundlagsstiftaren naturligtvis velat lägga utöfningen af den s. k. ekonomiska lagstiftningsmakten under Kungl. Maj:ts lagliga rådgifvares konstitutionella inflytelse och ansvar. Om denna ovillkorliga förutsättning för grundlagsenlig användning af den makt, som § lagt i Konungens hand — den ärendets beredning, föredragning och afgörelse som regeringsformen föreskrifver — icke blifver iakttagen, då upprätthålles ej möjligheten af den kontroll, som samma grundlag instituerat, och för hvars skull konstitutionsutskottets granskning af statsrådsprotokollen är föreskrifven. Att från regeringen, Konungen i statsrådet, till underordnad myndighet förflytta en blott åt Konungen i statsrådet uttryckligt och undantagslöst förlänad makt är således i tvefald måtto en öfverträdelse af en af statsförfattningens hufvudgrundsatser. Hur värdet af den konstitutionella garantien må uppskattas, och huruvida den ifrågasvarande, af underordnad myndighet utfärdade instruktionen eller vissa af Kungl. Maj:t utfärdade gripa utöfver den 89 §, det är tvenne frågor, som ej inverka på förbindande kraften hos den fundamentala rättsregeln, att Kungl. Maj:t ej i något fall äger att på annan myndighet öfverföra den åt Konungen i statsrådet förbehållna makt och på sådant sätt undanröja den härå grundade, representationen tillkommande rätt och plikt att granska regeringens handlingar.

Representationen har under snart hundra år försummat att fullfölja det af samhällsarbetets ofantliga utveckling under *den nya fredspolitik*

framkallade rättsintressens och nödvändiggjorda nya inrättningars *inordnande under* de af grundlagstiftarne fastställda *rättsprinciper*. I viktiga fall, där ständsriksdagen mycket väl såg, att ny lag, att ny af staten inrättad eller nära öfvervakad förvaltning kräfdes, har omdömeslös maktlystnad vridit rätten ur Riksdagens hand (man erinre sig privatbanklagstiftningen från dess början och järnvägskoncessionsrättens usurperande). Stora maktområden ha inkräktats af Kungl. Maj:t från den enligt grundlagen rätte maktäganden — *Riksdagen och Kungl. Maj:t*. Omdömeslös maktlystnad, sade jag, ty Kungl. Maj:t har icke förstått att i samhällets intresse försvara makten. *Kapitalmakten i bolagens skepnad* gör sig till den verkliga statsmakts-innehafvaren, allt mer och mer i samma mån som ämbetsmän från rådgifvarekallet undanträngas af i lag och rätt alldeles hjälplöst okunnige, och affärsbolagen hafva Konungens rådgifvare och rådgifvarnes närmaste rådgifvare till sina styresmän och styresmäns biträden. Sådan har *en* effekt varit af den s. k. ekonomiska lagstiftningens laglösa kringsigripande.

En annan har varit den i legalt hänseende svaga, rättslösa ställning, hvori ett stort antal nya statstjänare befinna sig, ett antal, om hvars växande siffror ingen i början drömde. Man påminne sig nya kårer: de 20 tusen järnvägsmän, hvaraf hälften äro extra och afskedas utan några omständigheter, hälften känner sig ganska otrygg; telegraf- och telefonfolk äro nya kårer; postmännens antal nu mycket större än förr. Bland många i min tanke ytterst dåliga »sidor», den saken har, skall jag nämna *en* därför, att den för enhver, som noggrant följt utländsk »parlamentarisk» politik, är så påtaglig, så oomtvistelig. Skall vårt land en gång genomgå den styggelse, som heter »ministerstyrelse» i fullt utbildadt skick, därjämte utan motvikten af ett misstroendevotum, så får det veta hvad det vill säga, att stora kårer stå till förfogande för det parti, hvars civilminister »gör» valen. Hvarför till förfogande? Därför att stängd befordran, strafföflyttning eller, där så ske kan, afsked näpser politisk olydnad. Under en diktatorisk styrelse (tredje kejsardömet) lades folkskollärares utnämning uti prefekternas hand. *Då* voro alla liberala ense om att brännmärka åtgärden. Hur kommer det till, att man på några och trettio år ej hunnit med de par penndrag, som behövas för att återgifva åt lärarne deras rätta lokala styrelse och sålunda trygga dem mot anspråket, att de skola vara valagenter? Sådant kan parti-frisinet vara. Vi ha sett, i hvilken ställning hufvudstadens polis i ett hufvudsakligt afse-

ende (1 kap. § 18) befinner sig, och hur den lag, som försätter den i en rättslös belägenhet, själf är en flagrant *olag*.

Tillkommer det den underordnade myndighet, åt hvilken Kungl. Maj:t i strid med grundlagen uppdragit att stifta lag för polispersonalen i Stockholm, att bevilja eller förvägra den utöfningen af en *allmän medborgerlig rätt*, föreningsrätten? Frågan låter som ett otillbörligt gyckel. Men öfverståthållareämbetet lär ej betvifla, att det äger sådan rätt. En »order» af den 14 juni 1890 besvarar med nej en af 319 poliskonstaplar undertecknad, till öfverståthållareämbetet ställd skrift, punkten 6, angående deras hemställan i fråga om bildande för vissa uppgifna ändamål af en af konstaplar bestående förening. »Polisstyrelsen» hade, heter det, redan uttalat sitt ogillande. I förbigående sagdt, är, så vidt jag funnit, »polisstyrelsen» en för Sveriges statsförvaltning okänd inrättning, såvidt det ej har kommit därhän, att Kungl. Maj:t är afskedad från sin rätt att — när helst Riksdagens anslagsbeviljande makt tages i anspråk, i samverkan med denna — bestämma de administrativa organens inrättning och namn. — Den där styrelsens ogillande bekräftades af öfverståthållareämbetet, som vägrade att »förklara poliskonstaplarna oförhindrade att inträda och deltaga i föreningen». Föreningsrätten är en rätt af samma natur som församlingsrätten, religionsfriheten, yttrandefriheten, rösträtten. Det är vida horisonter af rättslöshet, som en af Konungens befallningshafvande öppnat, i det den sätter sitt själftagna veto mot en rättighet, som ingen — ej ens Kungl. Maj:t — lagligen äger att vare sig bevilja eller förvägra, men hvars missbruk är ansvar underkastadt.

De anförda skälen kunna vid sådant förhållande vara oss likgiltiga. Det må dock anmärkas, att en så ringa grad af habilitet ledt uppfinningens tankeansträngning, att de särdeles tydligt röja, att de verkliga skälen voro helt andra.

Att polisväsendet är en statsangelägenhet, för hvilken all lagstiftning är statens, efter omständigheterna Kungl. Maj:ts eller Kungl. Maj:ts och Riksdagens, bör ej kunna bestridas, och af denna grundsats kan ej utan våda något eftergifvas, huru än kostnaderna må fördelas. Den officiella likgiltighet, som måste läggas vissa vederbörande till last, är orubblig. I främsta rummet gäller detta innehafvarne af det mycket lättskötta och bekväma justitiedepartementet. När de se, hur statens järnvägsadministration fortfar att uppfostra »rallare» till skräck och fasa för orten, där denna kungl. styrelse låter sina våldsverkare fara fram — så väcker detta ingen tanke på behovet af skydd för fredligt, hederligt folk. När

de i tidningarna läsa, huru bolagsröstmakten voterar bort aflöningen för en polisman, emedan bolaget ej tyckte om hans oväld, nit, skicklighet och drift, faller det dem icke in, att det är ett skamligt elände, att ordning och säkerhet — statens främsta uppgift — skola utlevereras åt ett fyrkvälde, som omhuldar lönkrögeri, fylleri, våldsverkarebragder.

Då justitieministrar, justitiekanslerer, justitieombudsmän, som alla äro berättigade att hos Kungl. Maj:t göra hemställan om afhjälpande af svåra brister i rättsordningen, inför dessa lägga armarna i kors; då de midt för ögonen ha exempel på olagligheter vid inrättandet af åklagaremakten, men — den ena efter den andra, en lång rad — ej fråga efter hvad i synnerhet vore de förstnämndes plikt, bör Riksdagen åtaga sig deras försummade initiativ. En för hela riket gemensam *organisations*-förordning för polisinstitutionen är af största behof påkallad.

Polisväsendet står i nära förhållande till rättsskipningens utanverk, är af den största vikt för allmän ordning och säkerhet, kan, om gällande föreskrifter äro affattade på ett sväfvande och till utvidgande tolkning inbjudande sätt, och deras handhafvande ej på hvarje punkt är anförtroddt åt personer med ej blott tillförlitlig insikt i hvad lagen bjuder, utan ock en lefvande känsla af osviktig aktning för lag, medföra de svåraste ingrepp i det, som just skulle skyddas, särskildt i den personliga friheten. Hur har det då varit möjligt, att lagstiftningen i sådant ämne ansetts kunna undandragas den omsorg, som eljest icke anses öfverflödig vid utarbetande af föreskrifter rörande angelägenheter af vida mindre ömtålig natur och i sin tillämpning anförtrodda åt lagkunniga personer? Hur har man ens kunnat falla på en sådan tanke som att lämna det i händerna på en underordnad myndighet, som i sin ordning lämnar fria händer åt någon sin underordnade, som får åt sig skära till så mycken befogenhet han tycker vara bekväm att äga? Hur har det varit möjligt att för ett sådant arbete hvarken taga i anspråk en någorlunda pröfvad duglighet, ej heller låta en omsorgsfull granskning föregå utfärdandet — med andra ord, om hvilket betänkligt och bedrägligt åskådningssätt hos Kungl. Maj:t och hos den myndighet, som olagligt utrustats med Kungl. Maj:ts makt, vittnar ej tillvägagångendet! Man ansåg sig ha att besörja en lagstiftning af så låg rang, att den kunde behandlas som ett det simplaste bland göromål.»

Utskottet har från cheferna för poliskårerna i rikets samtliga städer (borgmästare, polismästare, stadsstyrelsers ordförande) begärt upplysningar rörande dessa kårers organisation. Flertalet har till svar härå insändt reglementen, instruktioner och andra stadganden rörande polisväsendet samt upplysningar om poliskårernas sammansättning. I bilaga till detta utlåtande lämnar utskottet en kortfattad redogörelse för antalet polismän i de olika städerna, för gällande lokala stadgar om polisen samt för bestämmelserna i dessa stadgar beträffande antagande och entledigande af polismän.

I 24 af de 77 städer, rörande hvilka upplysningar erhållits, saknas alla stadganden om polismäns antagande och entledigande samt om deras befogenheter och skyldigheter. Dessa 24 städer äro: Askersund, Haparanda, Hedemora, Hjo, Kristinehamn, Kungsbacka Kungälf, Laholm, Lidköping, Mariefred, Nora, Norrtälje, Sala, Sigtuna, Simrishamn, Skanör med Falsterbo, Säter, Ulricehamn, Vadstena, Vimmerby, Västervik, Åmål, Öregrund och Östhammar.

I Karlstad och Ronneby har borgmästaren utfärdat instruktion för polispersonalen.

Magistraten har utfärdat dylik instruktion (eller reglemente eller stadga) i följande städer: Alingsås, Borås, Enköping, Falköping, Falun, Grenna, Gäfle, Hudiksvall, Köping, Landskrona, Lindesberg, Lysekil, Motala, Nyköping, Skara, Skeninge, Sköfde, Strängnäs, Sundsvall, Söderhamn, Söderköping, Södertälje, Torshälla, Trosa, Umeå, Växjö, Örebro och Örnsköldsvik.

Gällande instruktion för polispersonalen i Sölvesborg är fastställd af stadsfullmäktige, hvilkas beslut i ärendet icke blifvit underställt högre myndighets pröfning.

Motsvarande bestämmelser i Borgholm, Eksjö, Hernösand, Karlshamn, Karlskrona, Linköping, Oskarshamn, Vänersborg och Ystad äro fastställda af Konungens befallningshafvande, som därvid godkänt antingen ett af stadsfullmäktige fattadt, Konungens befallningshafvandes pröfning underställt beslut i ärendet eller ett af vederbörande magistrat eller stadsstyrelse afgifvet förslag.

För ³Helsingborg, Kalmar, Lund, Uppsala och Visby har polisreglemente, innefattande bestämmelser om poliskårernas organisation, polismäns antagande och entledigande m. m., fastställts af Konungens befallningshafvande och polisinstruktion af magistraterna. För Halmstad äro be-

stämmelser i ifrågavarande hänseende meddelade dels af Kungl. Maj:t, dels af Konungens befallningshafvande och dels af magistraten.

I Norrköping har poliskammaren utfärdat instruktion för polispersonalen.

För Eskilstuna, Malmö och Göteborg har Kungl. Maj:t utfärdat vissa bestämmelser om polismäns antagande och entledigande. Instruktion för polispersonalen är i Malmö utfärdad af polismästaren och i de två andra städerna af poliskammaren.

I Luleå ha stadsfullmäktige antagit reglemente, innefattande bestämmelser om poliskårens organisation, polismännens antagande och entledigande m. m., och magistraten fastställt instruktion.

I Mariestad äro bestämmelser i förevarande hänseende meddelade dels af Konungens befallningshafvande och dels af brandstyrelsen.

För Stockholm äro bestämmelser om polismäns till- och afsättande meddelade dels af Kungl. Maj:t och dels af öfverståthållareämbetet. Instruktion för polispersonalen är utfärdad af polismästaren och fastställd af öfverståthållareämbetet.

På sätt af förestående sammanfattning framgår, hafva olika åsikter gjort sig gällande beträffande den myndighet, till hvars befattning det må höra att fastställa föreskrifter rörande polismäns tjänstgöring och därmed sammanhängande ämnen.

Af instruktionen för stadsfiskaler den 12 oktober 1894, § 5, framgår emellertid, att bestämmelser i förevarande hänseende numera skola utfärdas af Konungens befallningshafvande. Någon anledning att härutinnan vidtaga ändring, för så vidt instruktionerna innehålla föreskrifter af uteslutande lokal natur, synes utskottet icke föreligga; då emellertid det hufvudsakliga innehållet af samma instruktioner utgöres af bestämmelser, som böra vara desamma för de särskilda städerna, och då genom hittills följdt tillvägagående härutinnan faran för viktiga rättsgrundsatsers kränkande eller åsidosättande icke synes vara utesluten, delar utskottet motionärens åsikt om det lämpliga i utfärdandet af en allmän polisförfattning. En sådan borde då bland annat innehålla

föreskrift, att i hvarje stad och i hvarje område med sammanträngd befolkning, där polismyndighet finnes anställd, instruktion för polisen skall finnas, så att ej, som nu är fallet, öfver fjärdedelen af rikets städer sakna alla föreskrifter om polismäns befogenheter och skyldigheter;

allmänna bestämmelser rörande polismäns antagande, entledigande och bestraffning;

stadgande rörande polismäns rätt till klagan öfver vissa åtgärder eller beslut af förman eller annan öfverordnad myndighet; samt

de stadganden i öfrigt rörande polismäns skyldigheter och befogenheter, som pröfvas böra vara lika för alla de orter, å hvilka författningen skall äga tillämpning.

Naturligtvis borde i en dylik allmän författning icke intagas de i polisinstruktionerna vanligen förekommande utdrag af allmänna lagens stadganden beträffande häktning, hus- och kroppsrensning m. m.; dylika och andra bestämmelser, hvilkas inhämtande är af särskild vikt för polismän, torde däremot lämpligen böra inrymmas i en normalinstruktion, utarbetad till ledning vid fastställande af de lokala polisstadgarne.

Utskottet får således hemställa,

att Andra Kammaren med anledning af herr Hedins ifrågavarande motion ville för sin del besluta, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville på de af utskottet anförda grunder låta utarbета en allmän polisförfattning för rikets städer och därmed jämförliga orter.

Stockholm den 19 april 1904.

På utskottets vägnar:

GUSTAF W. ROOS.

Redogörelse för vissa bestämmelser rörande organisationen af polisväsendet i Sveriges städer.

Stockholms stad.

Polispersonalen i Stockholm utgöres, polismästaren, polisdomaren, polisintendenterna och öfriga tjänstemän vid öfverståthållareämbetet för polisärenden oräknade, af 4 kommissarier vid detektivpolisen, 1 föreståndare för prostitutionspolisen, 9 distriktskommissarier, 1 kommissarie, föreståndare för ordonnanspolisen, 1 kommissarie, föreståndare för centralpolisen, 43 öfverkonstaplar, 28 inspektionskonstaplar, 46 detektivkonstaplar, 449 ordinarie konstaplar och 40 extra konstaplar. Kungl. instruktionen för öfverståthållareämbetet den 1 december 1882 bestämmer, att polismästaren, polisdomaren, polisintendenten och sekreteraren vid öfverståthållareämbetet för polisärenden skola tillsättas af Konungen, men öfriga tjänstemän vid polisen och polisbetjante af öfverståthållaren. Enligt 41 § af samma instruktion utöfvar emellertid polismästaren öfverståthållarens polismyndighet i alla polisväsendet rörande frågor, med hvilka öfverståthållaren icke finner nödigt att själf taga befattning, och öfverståthållaren har den 5 maj 1885 bestämt, att till dessa frågor skola bland andra räknas till- och afsättning af öfverkonstaplar, konstaplar och ordonnanser samt handläggning af disciplinära frågor angående polispersonalen. Instruktion för polispersonalen i Stockholm af den 31 juli 1866 är utfärdad af polismästaren och fastställd af öfverståthållareämbetet. Denna har under årens lopp blifvit ändrad och fullständigad genom en stor mängd polisorder, hvilka ej finnas tillgängliga i tryck. Bestämmelserna om polismäns afskedande samt bestraffande i disciplinär väg stå dock kvar oförändrade. Dessa bestämmelser äro: polisman kan afskedas ej mindre på egen ansökning, hvilken dock, för att vara berättigad till bifall, bör till polismästaren ingifvas minst en månad, innan polisman vill träda ur tjänsten, än ock när som helst såsom påföljd för gröfre eller upprepade fel och förseelser i tjänsten eller då öfverståthållareämbetet finner polisman vara för tjänsten olämplig och för honom förlorat förtroendet. Då polisman utan att hafva begått bestämd förseelse eller fel, som bör med afsked bestraffas, endast på grund af mindre lämplighet för tjänsten afskedas, äger han tillgodonjuta en månads uppsägningstid eller utbekomma däremot svarande lön. För försummelser eller fel i tjänsten, såvida de

icke finnas vara af den beskaffenhet, att jämväl straffbestämmelser i allmän lag eller författning böra tillämpas, bestraffas polisman med tillrättavisning och varning, åläggande af extra tjänstgöring, suspension med eller utan tjänstgöring, nedflyttning i lön och tjänstegrad och afsättning. Om förseelsen är af särdeles ringa beskaffenhet, må det kunna bero vid varning af vederbörandes närmaste förman; men öfriga bestraffningar må endast af polismästaren och polisintendenten eller i vissa fall af öfverståhållaren ådömas. Börande dock alla fel eller försummelser, som anmärkas, af vederbörande befäl hos polismästaren och polisintendenten anmälas. — Under åren 1894—1903 hafva ur tjänsten afgått 309 polismän, däraf 33 genom afsättning.

Stockholms län.

Södertälje. Stadens poliskår utgöres af 1 poliskommissarie (stadsfiskalen), 1 polisöfverkonstapel, 4 poliskonstaplar samt 12 polis- och brandsoldater. Magistraten antager öfverkonstapel och konstaplar. Magistraten och brandstyrelsen antaga gemensamt polis- och brandsoldater. Uti instruktion för polispersonalen i Södertälje, utfärdad af magistraten den 21 december 1885, stadgas angående öfverkonstapel och konstaplar: polisman kan afskedas på egen ansökning och såsom påföljd af gröfre eller upprepade förseelser i tjänsten eller då magistraten finner honom för tjänsten olämplig; vill polisman från tjänsten afgå, skall han en månad förut sig uppsäga; finnes polisman mindre lämplig för tjänsten, utan att han gjort sig skyldig till fel eller förseelser, som till afsked föranleda, äger han att åtnjuta en månads uppsägning, innan han från tjänsten skiljes; för försummelse eller fel i tjänsten, såvida de icke finnas vara af den beskaffenhet, att jämväl straffbestämmelser i allmän lag eller författning böra tillämpas, bestraffas polisman med tillrättavisning och varning eller med afsättning på viss tid eller för alltid; för fel eller försummelse i tjänsten ålägges straff af magistraten eller dess ordförande. Med polis- och brandsoldater upprättas kontrakt, enligt hvilka antagningen sker för viss tid, och är kontraktet, om uppsägning å någondera sidan icke sker senast tre månader före dess slutdag, förlängdt på ett år i sänder.

Vaxholm. Begärda upplysningar hafva icke lämnats.

Norrtälje. Stadsfiskalen i Norrtälje meddelar: »För polismäns antagande finnes ej några särskilda bestämmelser fastställda. — — För deras entledigande gälla strafflagens bestämmelser om brott af tjänstemän. Någon särskild instruktion finnes icke, men har den för Stockholmspolisen gällande i lämpliga delar tillämpats. — — För närvarande finnas 6 ordinarie och 2 extra konstaplar anställda.»

Östhammar. Poliskåren utgöres af en stadsvaktmästare och 4 extra poliser, som tillika äro brandvakter, men några bestämmelser angående deras antagande och entledigande eller om skyldigheter och befogenheter i tjänsten finnas ej meddelade.

Öregrund. Lika med Östhammar, dock att extra poliserna endast äro 2 till antalet.

Sigtuna. Borgmästaren meddelar, »att här i staden finnes endast en, af magistraten antagen polisman, hvilken vid anmodan är skyldig att öfvervaka ordningen».

Uppsala län.

Uppsala. Polispersonalen utgöres af 1 kommissarie, 3 öfverkonstaplar, 2 inspektionskonstaplar, 2 detektivkonstaplar samt 28 ordinarie och 6 extra poliskonstaplar. Enligt reglemente för polisen i Uppsala, antaget af stadsfullmäktige i staden och fastställt af Konungens befallningshafvande i länet genom utslag den 8 december 1874, antages och afskedas konstaplar af polismästaren. Beträffande afskedande af polisman på grund af brott och förseelser eller olämplighet för tjänsten äfvensom angående polismans rätt att afgå från tjänsten gälla i öfrigt enahanda bestämmelser som i Södertälje. — Poliskommissarien antages och afskedas af magistraten. — Instruktion för polispersonalen i Uppsala är den 15 januari 1875 utfärdad af polismästaren därstädes.

Enköping. Reglemente för polisen i Enköping är den 16 mars 1885 fastställt af magistraten därstädes. Poliskåren utgöres, utom af stadsfiskalen, af 1 stadsvaktmästare, 1 öfverkonstapel samt 3 ordinarie och 2 extra poliskonstaplar. Polisbetjänt antages af magistraten samt utnämnes och förordnas att tjänsten uppehålla, så länge han är i åtnjutande af magistratens förtroende. Beträffande bestraffning och afskedande af polisman samt polismans rätt att afgå från tjänsten gälla enahanda bestämmelser som i Södertälje.

Södermanlands län.

Nyköping. De ordinarie poliskonstaplarna i Nyköping äro till antalet 8, de extra 4. När en ordinarie konstapelstjänst blir ledig, kungöres den ledig; öfver inkomna ansökningar yttrar sig stadsfiskalen, hvarefter magistraten tillsätter platsen och utfärdar förordnande för den utsedde, hvilket förordnande vanligen gäller endast »tills vidare». De extra konstaplarna antagas af stadsfiskalen, likaledes för obestämd tid. Uti instruktion för polispersonalen i Nyköping, utfärdad af magistraten den 5 april 1886, meddelas bestämmelser om polismännens skyldigheter och befogenheter samt om sättet för deras entledigande. I sistnämnda hänseende stadgas, att frågor om afskedande af polisman afgöras af magistraten; för öfrigt gälla härutinnan enahanda bestämmelser som i Stockholm. För försumelse eller fel i tjänsten, de där finnas icke vara af beskaffenhet, att jämväl ansvarsbestämmelser enligt allmän lag eller författningar kunna eller böra å dem tillämpas, bestraffas polisman af polisbefålet med varning; samt af magistraten med: suspension från tjänst och lön; och afsättning.

Eskilstuna. Kungl. bref den 15 april 1898 med fastställelse å nytt reglemente för Eskilstuna stad. m. m. innehåller, bland andra, följande bestämmelser:

»Af poliskammarens betjante, hvilkas antal och aflöning stadsfullmäktige på förslag af poliskammaren bestämma, antagas och afskedas öfverkonstaplarna af poliskammaren, men öfriga poliskonstaplar af polismästaren.» Poliskåren består för närvarande af 1 poliskommissarie, 3 polisöfverkonstaplar samt 19 ordinarie och 2 extra poliskonstaplar. Rörande afsked och straff af polisman stadgar instruktion för poliskåren i Eskilstuna, utfärdad den 9 oktober 1875 af stadens poliskammare, *att* polisman kan afskedas ej mindre på egen ansökning, hvilken dock, för att vara berättigad till bifall, bör till polismästaren ingifvas minst två månader, innan polisman vill träda utur tjänsten, än ock när som helst såsom påföljd för gröfre eller upprepade fel och förseelser i tjänsten eller då polismästaren finner polisman vara för tjänsten olämplig och för honom förlorat förtroendet; *att*, då polisman utan att hafva begått bestämd förseelse eller fel, som bör med afsked bestraffas, endast på grund af mindre lämplighet för tjänsten afskedas, han äger tillgodonjuta två månaders uppsägningstid eller utbekomma däremot svarande lön, samt *att* för försummelser eller fel i tjänsten, å hvilka straffbestämmelser i allmän lag eller författning icke kunna tillämpas, polisman kan af polismästaren ådömas afsättning.

Torshälla. Borgmästaren i denna stad meddelar, »att magistraten antager och entledigar polismännen här, hvilkas skyldigheter och befogenheter i tjänsten innefattas i en af magistraten år 1890 fastställd instruktion, hvilken endast förekommer i några skrifna exemplar. Här äro anställda 1 polisöfverkonstapel och 3 s. k. nattpoliser, alla å ordinarie stat. Inga extra poliser finnas».

Strängnäs. Poliskåren består af 3 poliskonstaplar, af hvilka de 2 äldste hafva fullmakter utan inskränkning till tid, men den yngste endast »för tid man är nöjd med honom». Dessa och brandvakterna, hvilka nattetid böra biträda vid ordningens upprätthållande, tillsättas af magistraten. Instruktion för nattbevakningen i Strängnäs är den 6 december 1875 fastställd af magistraten.

Mariefred. Stadens poliskår består af en rådhusvaktmästare, en stadstjänare och en extra poliskonstapel, hvilka alla antagas och entledigas af magistraten. Någon för dem utfärdad instruktion finnes ej.

Trosa. Poliskåren utgöres af stadsfiskalen, tillika poliskommissarie, samt en ordinarie poliskonstapel, en ordinarie nattvakt och en extra poliskonstapel eller nattvakt. Polisman kan afskedas på egen ansökning och såsom påföljd af gröfre brott eller upprepade fel och förseelser i tjänsten eller då magistraten finner honom för tjänsten olämplig. Instruktion för polispersonalen är den 22 juli 1901 fastställd af magistraten.

Ostergötlands län.

Linköping. Konungens befallningshafvande har den 13 december 1864 fastställt ett af stadsfullmäktige antaget reglemente för polisen i Linköping, hvilket sedermera blifvit i vissa delar ändradt. Detta reglemente innehåller bland andra följande bestämmelser:

På förslag af poliskommissarien antagas konstaplarna af magistraten. I fråga om afskedande af polisman samt polisins rätt att afgå från tjänsten gälla samma bestämmelser som i Södertälje. Konstapel, som af magistraten från sin tjänstebefattning afskedas eller suspenderas och därmed icke åtnöjes, må hos Konungens befallningshafvande i länet anföra besvär, senast före klockan tolf å fjortonde dagen därefter, likasom konstapel, den där af poliskommissarien ålägges en eller annan bestraffning, äger att genast hos magistraten däröfver anföra klagan i mån af befogenhet. För ett tiotal år sedan ha, tills vidare på försök, poliskåren och den fasta brandkåren blifvit sammanslagna, med afseende hvarå brandordning för Linköpings stad, fastställd af Konungens befallningshafvande den 30 april 1895, stadgar, att poliskommissarien eller vice brandchefen antages vid gemensamt sammanträde af magistraten och brandstyrelsen, hvilkas ledamöter därvid hafva hvar sin röst, samt att såväl magistraten som brandstyrelsen äga att, då förhållandena därtill gifva anledning, skilja manskapet vid den fasta brandkåren från tjänsten, börande dock den ena myndigheten om en dylik åtgärd genast underrätta den andra. Polispersonalen består för närvarande af 1 poliskommissarie, tillika vice brandchef, 1 polisöfverkonstapel, 4 inspektionskonstaplar, 5 poliskonstaplar, 3 reservkonstaplar, 21 polis- och brandkonstaplar samt 7 extra polis- och brandkonstaplar.

Norrköping. Stadens polispersonal utgöres, under polismästaren såsom chef, af 1 poliskommissarie, 4 öfverkonstaplar, 65 konstaplar och 3 extra konstaplar. Frågor om antagande och entledigande af polisman afgöres af poliskammaren. I fråga om afskedande af polisman samt polisins rätt att afgå från tjänsten gälla för öfrigt samma bestämmelser som i Stockholm. Instruktion för polispersonalen i Norrköping är af poliskammaren fastställd den 2 januari 1877.

Söderköping. Magistraten har den 7 mars 1881 fastställt tjänstgöringsreglemente och instruktion för polisen i staden Söderköping. Enligt detta består polispersonalen i staden af stadsfiskalen, 2 konstaplar, 6 extra konstaplar och 2 reservkonstaplar. Magistraten autager konstaplar. I fråga om antagande och afskedande af polisman samt polisins rätt att afgå från tjänsten gälla samma bestämmelser som i Södertälje, dock att i Söderköping magistraten äger att »när som helst konstapeln afskeda såsom påföljd för begångna förseelser eller tjänstefel eller om han finnes olämplig för tjänsten».

Motala. Instruktion för polisen i Motala stad, den 19 september 1881 utfärdad af magistraten, stadgar, att polispersonalen skall bestå af stadsfiskalen, 2 konstaplar och 4 extra konstaplar. Om antagande och entledigande af konstaplar samt om polisins rätt att afgå från tjänsten gälla enahanda bestämmelser som i Södertälje, dock att i Motala magistraten äger att »när som helst konstapel afskeda såsom påföljd för begångna förseelser eller tjänstefel eller om han finnes olämplig för tjänsten».

Valstena. Poliskåren utgöres af stadsfiskalen samt 1 ordinarie och 4 extra poliskonstaplar. Konstaplarna antagas och entledigas af magistraten. Några bestämmelser härom äro ej meddelade, och ej heller angående polismännens befogenheter och skyldigheter.

Skeninge. Polispersonalen består af stadsfiskalen, 2 konstaplar, 3 extra

konstaplar och 2 reservkonstaplar. Enligt reglemente för polisen i Skeninge stad, den 22 september 1879 utfärdadt af magistraten, antagas konstaplarne af magistraten på förslag af stadsfiskalen; och kunna de afskedas ej mindre på egen ansökning, hvilken skall inlämnas hos magistraten minst 2 månader, innan konstapeln vill träda ur tjänsten, än äfven när som helst såsom påföljd för begångna förseelser och tjänstefel, eller då konstapeln befinnes vara olämplig för tjänsten; ägande konstapel, då han utau att hafva begått bestämd förseelse endast på grund af mindre lämplighet för tjänsten afskedas, att tillgodonjuta en månads uppsägningstid.

Jönköpings län.

Jönköping. Upplysningar ej lämnade.

Eksjö. Polispersonalen består af stadsfiskalen samt 5 poliskonstaplar. Genom Konungens befallningshafvandes i länet resolution den 30 december 1876 har fastställts instruktion för polispersonalen i Eksjö. Enligt denna antager magistraten konstaplar efter af stadsfiskalen upprättadt förslag. I fråga om afskedande af polisman samt polismans rätt att afgå från tjänsten gälla enahande bestämmelser som i Södertälje. För försummelse eller fel i tjänsten, så vida de icke finnas vara af den beskaffenhet, att jämväl ansvar enligt allmän lag eller särskild författning bör tillämpas, kan konstapel af magistraten ådömas afsättning.

Grenna. Polispersonalen består af stadsfiskalen, 2 ordinarie och 1 extra poliskonstapel samt 4 nattpoliser. Magistraten har den 13 januari 1890 fastställt reglemente för polisen i Grenna stad samt instruktion för nattbevakningen i Grenna stad. Om polismäns antagande och entledigande gälla enahanda föreskrifter som i Skeninge.

Kronobergs län.

Växjö. Poliskåren utgöres af stadsfiskalen i egenskap af poliskommissarie samt en öfverkonstapel, 14 konstaplar (alla ordinarie) och 3 reservkonstaplar. Såväl öfverkonstapeln som konstaplarne antagas af magistraten med förbehåll om tre månaders ömsesidig uppsägning. Enligt instruktion för polisen i Växjö stad, fastställd af magistraten den 2 januari 1888, bestraffar magistraten konstapel för försummelse eller fel i tjänsten, såvida de icke utgöra föremål för straffbestämmelse i lag eller allmän författning, med varning, åläggande af extra tjänstgöring, suspension eller afsättning.

Kalmar län.

Kalmar. Reglemente för polisen i Kalmar, fastställdt af Konungens befallningshafvande i länet den 14 september 1874, innehåller bland annat: Närmaste

förmanskapet öfver polispersonalen tillkommer stadsfiskalen i hans egenskap af poliskommissarie. Under dennes befäl utföras den yttre verksamheten af 3 öfverkonstaplar, 15 (numera 23) konstaplar och 20 extra konstaplar (extra konstapelsplatserna numera indragna). Såväl öfverkonstapel som konstapel antages, sedan tjänsten blifvit i vederbörlig ordning ledig förklarad, af magistraten efter af stadsfiskalen upprättadt förslag. Angående polismans rätt att afgå från tjänsten gälla enahanda bestämmelser som i Södertälje, likaså i fråga om afskedande af polisman. Dock kan polisman af magistraten afskedas jämväl då poliskonstapel njutit fortfarande eller oftare förekommande tjänstledighet under ett års tid eller eljest genom ålder eller af annan anledning är urståndsatt att vidare uppfylla alla med tjänsten förenade åligganden. För försummelse eller fel i tjänsten, såvida de icke befinnas vara af den beskaffenhet, att jämväl ansvar enligt allmän lag eller särskild författning bör tillämpas, kan konstapel i hvarje grad af magistraten bestraffas med afsättning. — Instruktion för polisen i Kalmar är af magistraten fastställd den 4 januari 1875.

Oskarshamn. Polisstyrkan består af 1 öfverkonstapel, 10 ordinarie konstaplar, 2 extra konstaplar och 6 nattpoliser samt, såsom deras närmaste förman, stadsfiskalen i hans egenskap af poliskommissarie. Reglemente för polisen i Oskarshamn, fastställt af Konungens befallningshafvande i länet den 21 april 1876, har beträffande polismäns antagande, afskedande och bestraffning enahanda bestämmelser som reglementet för polisen i Kalmar.

Västervik. Borgmästaren i staden meddelar, »att enligt reglering, som trädde i kraft den 1 januari 1904, polisstyrkan här i staden utgöres af 14 ordinarie poliskonstaplar och 1 öfverkonstapel, hvilken tillika är sundhetsinspektör; att några extra poliskonstaplar här icke användas; samt att några bestämmelser rörande polismäns antagande och entledigande äfvensom angående deras skyldigheter och befogenheter i tjänsten icke finnas, men att tjänstgöringsreglemente för poliskåren är under utarbetande».

Vimmerby. Stadens borgmästare meddelar, »att här i staden endast äro 2 ordinarie polismän samt att under kreatursmöten, större torgdagar och bevaringsmönstringar m. fl. tillfällen, då större folksamlingar förekomma, till tjänstgöring i mån af behof mot dagaföring inkallas 4 extra poliskonstaplar; att samtliga såväl ordinarie som extra polismän antagas äfvensom entledigas af magistraten» äfvensom att någon instruktion för deras tjänstgöring icke blifvit utfärdad.

Borgholm. Polisstyrkan består, under stadsstyrelsens förmanskap, af 1 poliskommissarie och 5 ordinarie poliskonstaplar, hvarjämte vid tillfälligt behof användas legda vaktkarlar. Konungens befallningshafvande i länet har den 6 maj 1901 fastställt »Stadga för polisbetjäningen i Borgholm». Denna stadga innehåller bl. a. följande bestämmelser: poliskommissarien, hvilkens syssla stadsfiskalen företrädesvis får om hand, förordnas af stadsstyrelse. Poliskonstapel tillsättes af stadsstyrelsen. Polisman kan afskedas af stadsstyrelsen dels på egen ansökan, som bör göras skriftligen en månad i förväg hos stadsstyrelsen och dels vid gräfre eller upprepade förseelser i eller utom tjänsten, äfven om dessa icke äro i lag belagda med straff.

Gottlands län.

Visby. Reglemente för polisväsendet i Visby, fastställt genom Konungens befallningshafvandes i Gottlands län resolution den 22 december 1899, bestämmer, att polisen i nämnda stad skall bestå af minst följande personal, fördelad i nedanstående tjänstegrader: En poliskommissarie, som närmast under polischefen (borgmästaren) utöfvar befälet öfver polisstyrkan och förestår polisexpeditionen (poliskommissarietjänsten är tills vidare förenad med stadsfiskalsbefattningen) samt 8 ordinarie och 12 extra konstaplar. Poliskonstaplarna, såväl de ordinarie som de extra, antagas af magistraten efter poliskommissariens hörande och anställas med två månaders ömsesidig uppsägningsrätt, men under förbehåll, att konstapel, som gör sig saker till brott, fel eller upprepade försummelse i tjänsten eller oordentlighet i lefvernet eller visar sig för tjänsten olämplig, kan, uppå anmälan af polischefen eller poliskommissarien, af magistraten från sin befattning med därtill hörande förmåner genast skiljas eller bestraffas med mistning af tjänst och löneförmåner under viss tid; dock ej längre än högst två månader. — Instruktion för polispersonalen i Visby är af magistraten fastställd den 1 mars 1900.

Blekinge län.

Karlskrona. Enligt reglemente med aflöningsstat för polisen i Karlskrona, fastställt genom Konungens befallningshafvandes i Blekinge län resolution den 9 juli 1892, äro i staden anställda följande polismän: 1 stadsfiskal, 1 poliskommissarie, 3 polisöfverkonstaplar, 25 poliskonstaplar, 8 reservpoliskonstaplar, 6 tornväktare och 1 reservtornväktare, poliskammaren obetaget att anställa det större antal reservpolismän, som kan finnas lämpligt. Samtliga vid stadens polis anställda personer, med undantag af stadsfiskalen, antagas och entledigas af poliskammaren. För fel eller försummelse i tjänsten, hvilka icke anses vara af beskaffenhet, att de höra till åtal vid allmän domstol föranleda, kunna de af poliskammaren anställda polismännen af poliskammaren straffas med varning, extra tjänstgöring, mistning af lön eller arfvode för viss tid, högst en månad, eller afsked, allt efter felets eller försummelsens beskaffenhet. Finnes sådan polisman mindre lämplig för tjänsten utan att han gjort sig skyldig till fel eller försummelse, som ensamt för sig till afsked föranleder, äger han åtnjuta en månads uppsägelse, innan han från tjänsten skiljes; vill sådan polisman från tjänsten afgå, skall han en månad förut sig uppsäga. Varder sådan polisman vid domstol tilltalad för brott, äger poliskammaren skilja honom från utöfningen af tjän-

sten äfvensom, där omständigheterna sådant föranleda, från tjänsten åtföljande löneförmåner, intill dess slutligt utslag i målet fallit. För brott eller förbrytelse af svårare beskaffenhet utom tjänsten, ändock de icke i lag med förlust af medborgerligt förtroende belagda äro, må konstapel af hvad grad som helst kunna utan vidare uppsägning från tjänsten skiljas. — Till efterrättelse vid polismännens tjänstgöring gälla af Konungens befallningshafvande i länet den 9 januari 1873 fastställd instruktion för polisen i Karlskrona samt 5 sistnämnda dag af stadens poliskammare fastställda tjänstgöringspromemorior.

Ronneby. Enligt en af borgmästaren den 23 december 1890 utfärdad instruktion för polispersonalen i Ronneby samt stadsfullmäktiges beslut den 21 december 1903 utgöres polispersonalen af stadsfiskalen, hvilken tillika är polis-kommissarie, samt 5 poliskonstaplar, indelade i 2 klasser, så att 2 tillhöra första och 3 andra klassen; i mån af invånareantalets tillväxt ökas polispersonalen med en konstapel för hvarje 500-tal invånare. Konstaplarne antagas af borgmästaren med en månads uppsägning. Polisman kan afskedas ej mindre på egen ansöknings, hvilken dock, för att till bifall berättiga, bör till borgmästaren ingifvas minst en månad, innan polisman vill träda ur tjänsten; än ock när som helst såsom påföljd för gröfre eller upprepade fel och förseelser i tjänsten eller då borgmästaren finner polisman vara för tjänsten olämplig eller för honom förlorat förtroendet; i sistnämnda fall dock först efter en månads uppsägning. För försummelse eller fel i tjänsten, de där finnas icke vara af beskaffenhet att jämväl ansvarsbestämmelser enligt allmän lag eller författning kunna eller böra å dem tillämpas, bestraffas polisman med: tillrättavisning och varning, åläggande af extra tjänstgöring, suspension med eller utan tjänstgöring och afsättning.

Karlshamn. Instruktion för polisen i Karlshamn är af Konungens befallningshafvande i länet fastställd den 5 februari 1902. Enligt densamma utöfvas under stadsfiskalens befäl polistjänsten af en öfverkonstapel samt ordinarie konstaplar och extra konstaplar till antal, som efter magistratens förslag bestämmas af stadsfullmäktige (f. n. finnas 10 ordinarie och 6 extra konstaplar); ägande magistraten att vid förekommande tillfällen till poliskårens förstärkande anställa reservkonstaplar. Konstaplarne antagas och entledigas af magistraten efter stadsfiskalens hörande. I fråga om afskedande af polisman samt polismanns rätt att afgå från tjänsten gälla för öfrigt enahanda bestämmelser som i Stockholm. För försummelse eller fel i tjänsten, såvida de icke finnas vara af beskaffenhet, att jämväl straffbestämmelser i allmän lag eller författning böra tillämpas, bestraffas polisman med, bland annat, afsättning, ådömd af magistraten.

Sölvesborg. Instruktionen för Sölvesborgs poliskår är år 1896 fastställd af stadsfullmäktige därstädes. Enligt densamma finnas i staden 5 poliskonstaplar, som antagas och afskedas af magistraten. För fel och försummelse i tjänsten, såvida de icke finnas vara af den beskaffenhet, att ansvar enligt allmän lag eller författning bör tillämpas, bestraffas polisman med tillrättavisning och varning, åläggande af extra tjänstgöring, suspension, afsättning. Dessa frågor upptager magistraten till pröfning och afgörande.

Kristianstads län.

Kristianstad. Upplysningar ej lämnade.

Simrishamn. Inga bestämmelser finnas antagna för stadens polismän. Arbete för polisväsendets ordnande pågår. F. n. uppehålls polistjänsten inom staden, utom af stadsfiskalen, af 2 poliskonstaplar och 4 nattvaktare, hvilka äro af magistraten tillsatta medelst förordnande tills vidare.

Engelholm. Upplysningar ej lämnade.

Malmöhus län.

Malmö. Poliskåren, som lyder under polismästaren, består, polisnotarien och stadsfiskalen oräknade, af 3 poliskommissarier, 12 öfverkonstaplar, 92 ordinarie konstaplar, 1 ordonnans och 12 extra konstaplar. I mån af folkmängdens tillväxt ökas ordinarie poliskonstaplarnes antal med en för hvarje fullt tal af 600 invånare. Kungl. bref. angående förändrad organisation af Malmö stads rådstufvurätt och magistrat m. m. den 30 januari 1873 innehåller om polismäns antagande, entledigande och bestraffning: polisbetjäningen, hvars ställning sinsemellan, benämning och tjänstgöring polismästaren genom utfärdande instruktion bestämmer, antages af polismästaren på en månads uppsägning. För fel i tjänsten äger polismästaren, därest den felande anses böra i tjänsten bibehållas, meddela polisbetjänt varning eller suspension på högst en månad med förlust af lön och tjänstgöringsarfvode, efter förseelsens beskaffenhet. Begår polisbetjänt i tjänsten förbrytelse emot allmän lag, varde han därför inför domstol tilltalad. Instruktion för polispersonalen i Malmö är den 1 november 1897 utfärdad af polismästaren. Enligt denna instruktion gälla i fråga om polismans afskedande och bestraffning äfvensom rätt att afgå från tjänsten enahanda bestämmelser som i Stockholm.

Lund. Polispersonalen i Lund består af 1 poliskommissarie, 3 polisöfverkonstaplar, 3 inspektionskonstaplar, 20 poliskonstaplar och 5 extra poliskonstaplar. Stadga för polisväsendet i staden Lund, af Konungens befallningshafvande i länet fastställd den 9 februari 1874 och ändrad den 17 juli 1876, innehåller följande bestämmelse: polispersonalen antages af magistraten uppå förslag af polischefen (borgmästaren eller hans ställföreträdare), med eller utan de lediga befattningarnas kungörande till ansökning, allteftersom omständigheterna fordra, samt anställs i allmänhet på en månads ömsesidig uppsägning, men under förbehåll, att polistjänsteman, hvilken grad han än tillhör, kan, om han gör sig baker till brott, fel, upprepade försummelser i tjänsten eller oordentlighet i lefvernet, uppå anmälan af polischefen, af magistraten från sin befattning med därtill hörande förmåner genast skiljas. Instruktion för polispersonalen i Lund, utfärdad af magistraten den 25 juni 1874, innehåller i fråga om afskedande af polisman samt polismans rätt att afgå från tjänsten enahanda bestämmelser som

de, hvilka gälla för polispersonalen i Stockholm, endast att befogenheten att entlediga polisman i Lund tillkommer magistraten.

Landskrona. Polispersonalen i staden utgöres af 1 kommissarie, som tillika är stadsfiskal, 3 öfverkonstaplar, samt 18 ordinarie och 3 extra ordinarie poliskonstaplar. Instruktion för polispersonalen i Landskrona, utfärdad af magistraten den 26 februari 1877, bestämmer: stadsfiskalen tillsättes på sätt i lag redan stadgadt är, men den öfriga personalen antages och entledigas af borgmästaren. I öfrigt gälla i fråga om afskedande af polisman samt polismans rätt att afgå från tjänsten enahanda bestämmelser som i Stockholm.

Helsingborg. Polispersonalen utgöres under polismästaren af stadsfiskal, poliskommissarie, 3 öfverkonstaplar, 31 konstaplar och 8 extra konstaplar. Poliskommissarie och konstaplar antagas af polismästaren och anställas i allmänhet på två månaders ömsesidig uppsägning. Om polismans afsked gälla enligt instruktion för polispersonalen i Helsingborg, fastställd af magistraten den 29 januari 1889, enahanda bestämmelser som i Landskrona, dock att hvad som i Landskrona-instruktionen uti ifrågavarande hänseende yttras om borgmästaren, i Helsingborg gäller om polismästaren. Kongl. Maj:t har den 4 november 1898 fastställt instruktion för polismästaren i Helsingborg, och Konungens befallningshafvande i länet har den 4 november 1884 fastställt stadga för polisens ordnande i Helsingborg.

Ystad. Polisstyrkan består af 1 poliskommissarie, hvars befattning kan innehafvas af stadsfiskalen, 1 öfverkonstapel, 14 konstaplar och 6 extra konstaplar. Stadgar för polisen uti Ystad, antagna af stadsfullmäktige och den 3 februari 1886 fastställda af Konungens befallningshafvande i länet, innehålla bl. a. följande bestämmelser: polispersonalen antages af magistraten och anställas på tvenne månaders ömsesidig uppsägning. Enhvar af polispersonalen entledigas från sin befattning två månader efter därom ingifven ansökan eller af magistraten verkställd uppsägning och kan dessutom af magistraten afskedas när som helst, då fel eller försummelse i tjänsten därtill föranleder.

Trelleborg. Upplysningar ej lämnade.

Skånör med Falsterbo. Bestämmelser ej meddelade om polismäns antagande och entledigande eller om deras befogenheter och skyldigheter.

Hallands län.

Halmstad. Stadsfiskalen oberäknadt utgöres polisstyrkan i Halmstad af 1 poliskommissarie samt 20 ordinarie, 6 extra ordinarie och 4 extra poliskonstaplar. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 18 december 1879, fastställt genom Konungens befallningshafvandes utslag den 14 juni 1880, antages poliskommissarien af Konungens befallningshafvande, som äfven på magistratens eller stadsfullmäktiges anmälan må kunna afsätta honom. Beträffande konstaplarna bestämmer det af magistraten den 7 oktober 1880 utfärdade reglemente för polispersonalen i Halmstad, att dessa antagas af magistraten. I fråga om entledigande af polisman samt polismans rätt att afgå från tjänsten gälla enahanda bestämmelser

som i Ystad. Genom bref den 22 januari 1904 har Kungl. Maj:t förklarad, att de polisöfverkonstapelsbefattningar, som komma att i Halmstad inrättas, skola af magistraten tillsättas.

Laholm. I staden finnas 2 ordinarie och 2 extra poliskonstaplar. Några bestämmelser om deras antagande, entledigande och tjänstgöring äro icke meddelade.

Falkenberg. Upplysningar ej lämnade.

Varberg. Dito dito.

Kungsbacka. Polisstyrkan består af stadsfiskalen och 1 ordinarie poliskonstapel, hvarjämte vid behof antages lämpligt antal extra poliskonstaplar; och bestrides nattbevakningen af särskilda nattvakter, upptagna på bandrådets stat. Några bestämmelser om polismäns antagande och entledigande finnas ej, men magistraten plägar vid antagande af polisman stadga viss uppsägningstid, hvilken dock icke får åtnjutas af polisman, som i tjänsten sig mindre väl förhållit.

Göteborgs och Bohus län.

Göteborg. Enligt kungl. instruktion för polismästaren i Göteborg den 12 oktober 1883 och kungl. instruktion för polisintendenten i Göteborg den 15 juni 1900 utöfvar polismästaren chefskapet öfver poliskåren äfvensom de vid poliskammaren anställda tjänstemän och betjante och polisintendenten närmast under polismästaren förmanskapet öfver polispersonalen. Denna personal består af polis-kommissarier, öfverkonstaplar samt ordinarie och extra poliskonstaplar. Rörande dess antal meddelar stadens polismästare: »För närvarande äro härstädes anställda 233 ordinarie poliskonstaplar och 6 extra poliskonstaplar. Vid tillgång på lämpliga personer ökas antalet extra poliskonstaplar till 11.» Kungl. förordningen om en förbättrad polisnrättning i staden Göteborg den 19 augusti 1807 innehåller om antagande och entledigande af polismän följande bestämmelser: »Poliskammaren antager med konstitutorial polisgevaldiger och uppsyningsmän, kända för nykterhet, trovärdighet och skicklighet; skulle under tjänsteutöfningen ett motsatt förhållande uppdagas, äger poliskammaren den brottslige med suspension och lörens förlust på viss tid anse eller ock från tjänsten utan vidare omgång afsätta. Dock bör, om straffet svårare är, målet tillika hos domaren angifvas.» I afseende på polismäns antagande i ordinarie anställning tillämpas nu den regel, att, då fråga härom föreligger, rapport företes från föreståndaren för polisens centralafdelning därom, att personen i fråga under tjänstgöring såsom extra poliskonstapel visat sig lämplig i tjänsten och vid anställd examen ådagalagt sig äga godkänd kunskap i bland annat instruktionen för polispersonalen. Nu gällande instruktion är den 1 mars 1884 fastställd af poliskammaren och innehåller om polismäns afsked och bestraffning följande: Polisman kan afskedas ej mindre på egen ansökning, hvilken dock icke berättigar till bifall förr än vid slutet af den månad, inom hvars första hälft den till poliskammaren inlämnas, medförande senare ingifven afskedsansökan icke rättighet till bifall förr än vid nästföljande månads slut, än ock när som helst såsom påföljd för gröfre eller upprepade fel

och förseelser i tjänsten, eller då polisstyrelsen finner polisman vara för tjänsten olämplig och för honom förlorat förtroendet. Då polisman utan att hafva begått bestämd förseelse eller fel, som bör med afsked bestraffas, endast på grund af mindre lämplighet för tjänsten afskedas, äger han tillgodonjuta en månads uppsägningstid eller utbekomma däremot svarande aflöning. För försummelser eller fel i tjänsten, såvida de icke finnas vara af den beskaffenhet, att jämväl ansvar enligt allmän lag eller författning bör tillämpas, bestraffas polisman med tillrättavisning och varning, åläggande af extra tjänstgöring, suspension med eller utan tjänstgöring, nedflyttning i lön och tjänstegrad och afsättning. Om förseelsen är af särdeles ringa beskaffenhet, må det kunna bero vid varning af vederbörande närmaste förman, men öfriga bestraffningar må endast af polismästaren ådömas. Börande dock alla fel eller försummelser, som anmärkas, af vederbörande befäl hos polismästaren anmälas.

Kungälf. Polismännen inom staden äro stadsfiskalen och 2 poliskonstaplar. Konstaplarna antagas och entledigas af magistraten. De antagas med 6 månaders ömsesidig uppsägningstid. Några bestämmelser om deras skyldigheter och befogenheter i tjänsten äro icke meddelade.

Marstrand. Uppllysningar ej lämnade.

Uddevalla. Dito dito.

Strömstad. Dito dito.

Lysekil. Stadens poliskår utgöres af stadsfiskalen, såsom dess närmaste chef under borgmästaren, samt 5 ordinarie och 13 extra poliskonstaplar. Magistraten har den 28 september 1903 utfärdat reglemente för polisen i Lysekil. Häri stadgas: polisbetjänt antages af magistraten samt utnämnes och förordnas att tjänsten uppehålla, så länge han är i åtnjutande af magistratens förtroende. För fel eller försummelser i tjänsten straffas polisbetjänt af magistraten med varning, suspension, nedflyttning i lönegrad eller afsättning. I fråga om afskedande af polisman samt polismans rätt att afgå från tjänsten gälla enahanda bestämmelser som i Södertälje.

Älfsborgs län.

Vänersborg. Polispersonalen utgöres af 1 öfverkonstapel och 11 ordinarie konstaplar. Magistraten antager polisman att tjänstgöra tills vidare; polisman entledigas af magistraten på förekommen anledning. Polismans skyldigheter angifvas uti en af Konungens befallningshafvande i länet den 16 mars 1878 fastställd instruktion för polispersonalen i Vänersborg.

Alingsås. Polisbevakningen utgöres af 3 ordinarie och 4 extra poliskonstaplar. Instruktion för poliskonstaplarna i Alingsås stad, fastställd af magistraten den 7 oktober 1901, lämnar ej upplysning rörande sättet för polismans antagande. I afseende å entledigande af polisman innehåller samma instruktion följande: Gör sig poliskonstapel skyldig till fel eller försummelse i tjänsten genom underlåtenhet att efterfölja de i instruktionen meddelade föreskrifter eller genom bristande åttlydnad af förmans befallningar, äger magistraten härför till-

delar honom varning, såvida icke försummelsen är af den beskaffenhet, att något förtroende till honom icke vidare kan sättas, i hvilket fall han genast må afskedas utan tillgodonjutande af uppsägning. Upprepas försummelse efter erhållen varning, må magistraten äfven genast skilja den försumlige från tjänsten.

Borås. Antalet poliskonstaplar är 22 jämte 3 öfverkonstaplar, alla ordinarie; de antagas af magistraten efter någon tids försökstjänstgöring. Enligt af magistraten den 12 december 1889 fastställd instruktion för polispersonalen i Borås gälla i fråga om entledigande af polisman samt polismans rätt att afgå från tjänsten enahanda bestämmelser som i Stockholm, dock att frågor om entledigande af polisman i Borås handläggas af magistraten. För försummelse eller fel i tjänsten, de där finnas icke vara af beskaffenhet, att jämväl ansvarsbestämmelser enligt allmän lag eller författning kunna eller böra å dem tillämpas, bestraffas polisman af polischefen (borgmästaren) med varning, skärpt tjänstgöring och suspension från tjänst och lön samt af magistraten med afsättning.

Ulricehamn. Stadens polisstyrka utgöres af en ordinarie och en extra poliskonstapel; de antagas och entledigas af magistraten, utan att några bestämmelser i detta hänseende äro meddelade.

Åmål. Några bestämmelser finnas icke meddelade vare sig rörande polismäns antagande och entledigande eller angående deras skyldigheter och befogenheter. Polisstyrkan utgöres af 3 ordinarie poliskonstaplar och 2 nattvakter, hvilka, efter hvad stadens borgmästare meddelat, antagas och entledigas af magistraten efter godtycke.

Skaraborgs län.

Mariestad. Poliskåren, hvilken jämväl är brandkår, utgöres af 6 ordinarie och 6 extra poliskonstaplar, hvilka antagas och entledigas af magistraten efter förslag af brandstyrelsen. Antagandet sker för ett år i sänder. Någon annan instruktion för polismännen än stadens brandordning, fastställd af Konungens befallningshafvande i länet den 28 augusti 1896, och reglemente för Mariestads brandstyrka, antaget af brandstyrelsen den 18 september 1896, finnes icke.

Lidköping. Antalet poliskonstaplar är 3 ordinarie och 6 extra. Angående sättet för deras antagande och entledigande och om deras skyldigheter och befogenheter finnes intet stadgande.

Skara. Polispersonalen utgöres af 3 ordinarie och 3 extra poliskonstaplar samt 1 stadsvaktmästare. Af magistraten fastställd instruktion för stadsvaktmästaren och poliskonstaplarna i Skara bestämmer: Gör sig poliskonstapel skyldig till fel eller försummelse i tjänsten eller uraktlåter han visa förman hörsamhet och lydnad eller ådagalägger han i sitt enskilda lif sådan vandel, som skadar det goda anseende han som biträde vid ordningens upprätthållande bör åtnjuta, skall han, utom ansvar enligt lag, där sådant finnes stadgadt, erhålla varning inför magistraten, därest förseelsen icke är af den grofva beskaffenhet, att något förtroende till honom icke vidare kan sättas, i hvilket fall han genast afskedas utan tillgodonjutande af uppsägning. Upprepas förseelse eller försummelse efter

erhållen varning, må magistraten genast skilja poliskonstapel från tjänsten. Hvad sålunda är sagdt om poliskonstapel gäller äfven om stadsvaktmästare.

Sköfde. Polispersonalen, som äfven har skyldighet att tjänstgöra vid stadens brandkår, utgöres af 3 ordinarie poliskonstaplar, 1 stadsvaktmästare, som vid vissa tillfällen är skyldig göra polistjänst, samt 8 extra poliskonstaplar. Enligt af magistraten i april 1875 utfärdad instruktion för polispersonalen i Sköfde tillsättas polismännen af magistraten. I fråga om afskedande af polisman samt polismans rätt att afgå från tjänsten gälla i Sköfde enahanda bestämmelser som i Stockholm, dock att den befogenhet härutinnan, som i Stockholm utöfvas af polismästaren, i Sköfde tillkommer borgmästare.

Hjo. Staden borgmästare meddelar, »att här äro antagna 5 polismän, däraf 3 för dag- och 2 för natt-tjänstgöring, att magistraten antager samt entledigar polismännen, att en uppsägningstid af tre månader är bestämd af magistraten, att i öfrigt icke några bestämmelser om polisens antagande och entledigande äfvensom angående dess skyldigheter i tjänsten fastställts, enär polisens nuvarande organisation är ny».

Falköping. Staden har 4 ordinarie och 9 extra poliskonstaplar. Enligt reglemente för poliskonstaplarna i Falköpings stad, utfärdadt af magistraten den 10 oktober 1881, äger magistraten, om poliskonstapel bryter mot de i samma reglemente gifna föreskrifter eller hvad honom i öfrigt anbefalles, att honom genast afskeda eller ådöma suspension med mistning af lön på längre eller kortare tid efter omständigheterna. Äfven må magistraten, om konstapel finnes i allmänhet olämplig eller oduglig, honom efter minst en månad förut skedd uppsägning afskeda.

Värmlands län.

Karlstad. Borgmästaren därstädes upplyser, »att Karlstads stads polisstyrka består af 1 sergeant, 10 ordinarie och 17 extra poliskonstaplar, de sistnämnda jämväl utgörande stadens fasta brandkår, att såväl ordinarie som extra konstaplar antagas af magistraten, de förra utan angifven tid, de senare på viss tid af minst 2 år, samt att för polisen gäller instruktion, fastställd af borgmästaren år 1891». § 31 i denna instruktion lyder: »för fel och försummelse i tjänsten, såvida de icke finnas vara af den beskaffenhet, att ansvar enligt allmän lag eller författning bör tillämpas, bestraffas polisman med tillrättavisning och varning, åläggande af extra tjänstgöring, suspension, afsättning, hvarförutom, såsom i kontrakt med polis- och brandsoldat är stadgadt, från dennes besparade, i sparbank insatta behållning kan afdragas visst belopp».

Kristinehamn. Stadens borgmästare meddelar: »för här antagna 4 polismän finnes ej instruktion. De antagas och entledigas af magistraten. Extra poliskonstaplar antagas af magistraten vid marknader och andra tillfällen till behöfligt antal».

Filipstad. Upplysningar ej lämnade.

Örebro län.

Örebro. Polisstyrkan i Örebro består af följande ordinarie personal: 1 polis-kommissarie, 1 detektivöfverkonstapel, 3 öfverkonstaplar för ordningspolisen, 1 detektivkonstapel och 30 konstaplar inom ordningspolisen (af hvilka dock för närvarande på grund af omorganisation 13 äro endast tillförordnade); hvartill komma 4 extra poliskonstaplar. Rörande denna personals antagande, entledigande och tjänstgöring har magistraten fastställt dels den 16 november 1891 stadga för polisens ordnande i Örebro stad och instruktion för polispersonalen i Örebro stad, dels den 24 oktober 1898 instruktion för poliskommissarien i Örebro stad. Samtliga befattningshafvande vid polisen antagas af magistraten, poliskommissarien på 3 månaders uppsägning och poliskonstaplarna att tjäna tillsvidare och så länge de åtnjuta magistratens förtroende; och ankommer det på magistraten att pröfva, huruvida ledig befattning bör till ansökan kungöras eller icke. Poliskonstapel må ej vid tjänsten bibehållas längre än tills han uppnått 55 års ålder, så framt han ej pröfvas fortfarande äga krafter och duglighet att tjänsten väl fullgöra. Han kan dessutom afskedas, ej mindre på egen ansökning, hvilken dock skall anmälas minst en månad, innan han vill ur tjänsten träda, än äfven när helst magistraten finner fel eller försummelse i tjänsten eller olämplighet för befattningen sådant föranleda; dock må den, som endast på grund af mindre lämplighet för tjänsten afskedas, tillgodonjuta en månads uppsägningstid.

Askersund. Borgmästaren i Askersund meddelar, »att någon särskild, tryckt instruktion för polismän här i staden icke finnes. Poliserna — 2 ordinarie och vid särskilda tillfällen dessutom 2 extra — antagas af magistraten — ».

Nora. Polispersonalen utgöres af 1 ordinarie och 2 extra poliskonstaplar. Bestämmelser rörande polismännens antagande och entledigande förefinnas icke, utan tillkommer detta enligt häfd magistraten. Stadga angående polismännens skyldigheter och befogenheter i tjänsten är under utarbetande.

Lindesberg. Poliskåren består af 1 öfverkonstapel samt 2 ordinarie och 1 extra konstapel. Enligt stadga för polisens ordnande och för stadsvaktmästaren i Lindesbergs stad, utfärdad af magistraten den 28 december 1899, gälla beträffande polismans antagande och entledigande samt polismans rätt att afgå från tjänsten i hufvudsak enahanda bestämmelser som i Örebro. Rörande polismännens åliggande skyldigheter äro bestämmelser meddelade i instruktion för polispersonalen i Lindesbergs stad, utfärdad af magistraten den 28 december 1899.

Västmanlands län.

Västerås. Upplysningar ej lämnade.

Sala. I staden finnas 10 ordinarie poliskonstaplar; för särskilda tillfällen pläga extra konstaplar anställas. Inga särskilda bestämmelser finnas meddelade

rörande polismäns antagande och entledigande och ej heller om deras skyldigheter och befogenheter i tjänsten.

Köping. Enligt reglemente för polisen i Köping, utfärdadt af magistraten den 7 december 1885, är under borgmästaren stadsfiskalen närmaste förman för polisbetjäningen. Polisbetjänt antages af magistraten samt utnämnes och förordnas att tjänsten uppehålla, så länge han är i åtnjutande af magistratens förtroende. För fel eller försummelse i tjänsten straffas polisbetjänt af magistraten med varning, suspension, nedflyttning i lönegrad eller afsättning. Polisbetjänt kan af magistraten afskedas ej mindre på egen ansökning, hvilken bör vara till magistraten ingifven minst en månad innan sökanden vill ur tjänsten träda, än ock när magistraten ej längre finner innehafvaren vara för tjänsten lämplig; dock må den, som endast på nyssnämnda grund afskedas, tillgodonjuta en månads uppsägningstid. Beträdas polisman med uppenbart fylleri i tjänsten, vare ovillkorligen afsatt. — Poliskåren består af 1 öfverkonstapel, tillika stadsvaktmästare, samt 5 ordinarie och 8 extra poliskonstaplar.

Arboga. Uppllysningar ej lämnade.

Kopparbergs län.

Falun. Polis- och brandkår äro kombinerade enligt det s. k. karlstads-systemet. I uteslutande polistjänst äro anställda 2 öfver- eller inspektionskonstaplar och 5 poliskonstaplar. Dessutom tjänstgör brandkårens folk, 2 korpraler och 15 man, i polisen på det sätt, att korpralerna alternerande tjänstgöra såsom öfverkonstaplar samt de öfriga såsom patrullerande polismän. Enligt en af magistraten år 1896 antagen instruktion för polispersonalen i Falun utöfvar en stadssergeant närmaste inseedet öfver denna personal. Den 24 december 1900 har magistraten, som antager polisen, bestämt, att polisman, därest han på grund af tjänsteförsummelse eller sitt uppförande i öfrigt blefve från kåren afskedad, vore skyldig att genast lämna tjänsten, men att i annat fall skulle gälla en uppsägningstid af en månad å hvardera sidan.

Säter. Staden har 1 ordinarie och 1 extra poliskonstapel, den förre tillika stadsvaktmästare, hvilka tillsättas af magistraten. Några bestämmelser rörande deras antagande och entledigande och om deras tjänsteåligganden äro icke meddelade.

Hedemora. Stadens borgmästare upplyser, »dels att särskilda bestämmelser icke meddelats för staden Hedemora rörande polismäns antagande och entledigande eller angående deras skyldigheter och befogenheter i tjänsten, dels ock att staden förfogar öfver endast tvenne polismän, en stadsvaktmästare och en stadstjänare».

Gäffleborgs län.

Gäfte. Polisstyrkan utgöres af 1 poliskommissarie, 6 öfverkonstaplar, däraf en vid detektiva afdelningen och en vid ridande afdelningen, som är under upp-

sättning, 45 ordinarie konstuplar, däraf sex vid ridande afdelningen, 2 detektivkonstuplar och 6 extra konstuplar. Polismännen antagas af polismästaren. De kunna enligt instruktion för polispersonalen i Gäfle, utfärdad af magistraten den 3 maj 1879, afskedas på egen ansökan efter en månads uppsägning samt till följd af gröfre eller upprepade förseelser i tjänsten eller då polismästaren finner polisman vara olämplig för tjänsten.

Söderhamn. Borgmästaren meddelar, att stadens polispersonal »för närvarande utgöres af 2 öfverkonstuplar, 12 ordinarie konstuplar, 4 extra dito vintertiden, 5 extra dito sommartiden». Enligt Instruktion för polispersonalen i Söderhamn, utfärdad af magistraten den 7 december 1874, skall dessutom finnas en poliskommissarie, som närmast under stadsfiskalen har inseende och befäl öfver den öfriga polispersonalen. Polisman antages och afskedas af magistraten. I fråga om afskedande af polisman samt polismans rätt att afgå från tjänsten gälla enahanda bestämmelser som i Södertälje.

Hudiksvall. Polisstyrkan utgöres af 1 poliskommissarie, 2 öfverkonstuplar samt 6 ordinarie och 2 extra poliskonstuplar. Instruktion för polispersonalen i Hudiksvall är af magistraten fastställd den 27 januari 1875. Enligt denna kan polisman afskedas på egen ansökning och såsom påföljd af gröfre eller upprepade förseelser i tjänsten eller då magistraten finner honom för tjänsten olämplig.

Västernorrlands län.

Hernösand. Stadens poliskår består af 1 poliskommissarie, 8 ordinarie och 27 extra poliskonstuplar, hvilka alla antagas och entledigas af magistraten. Poliskommissarien och de ordinarie konstuplarna antagas för obestämd tid, så länge de till magistratens belåtenhet fullgöra sina åligganden. De äga afgå från tjänsten en månad efter uppsägning. På enahanda villkor äro de extra poliskonstuplarna antagna, men 15 af dem äro tillika anställda såsom brandsoldater i stadens fasta brandkår. Instruktion för polisbetjäningen i Hernösand är den 29 februari 1868 fastställd af Konungens befallningshafvande i länet.

Sundsvall. Poliskåren utgöres af 1 poliskommissarie, 4 öfverkonstuplar, 22 ordinarie poliskonstuplar, däraf fyra detektiv- och tre inspektionskonstuplar, samt 10 extra poliskonstuplar. Instruktion för polispersonalen i Sundsvall är den 30 oktober 1895 fastställd af magistraten. Enligt denna antages polisman af magistraten. Beträffande afskedande af polisman samt polismans rätt att afgå från tjänsten gälla enahanda bestämmelser som i Stockholm, dock att den befogenhet härutinnan, som i sistnämnda stad tillkommer öfverståthållareämbetet, i Sundsvall utöfvas af magistraten.

Örnsköldsvik. I staden finnas 4 ordinarie och 4 extra poliskonstuplar. Stadsfiskalen är tillika poliskommissarie. Enligt instruktion för polispersonalen i Örnsköldsvik, utfärdad af magistraten den 15 maj 1894, kan poliskonstapel afskedas på egen ansökan efter en månads uppsägning samt till följd af gröfre eller upprepade förseelser i tjänsten eller då borgmästaren finner honom vara olämplig för tjänsten.

Jämtlands län.

Östersund. Uppllysningar ej lämnade.

Västerbottens län.

Umeå. Polispersonalen utgöres af 1 poliskommissarie och 6 ordinarie polis-konstaplar. I fråga om afskedande af polisman samt polismans rätt att afgå från tjänsten gälla enahanda bestämmelser som i Ronneby. Instruktion för polis-personalen i Umeå är den 26 april 1889 utfärdad af magistraten.

Skellefteå. Uppllysningar ej lämnade.

Norrbottens län.

Luleå. Stadsfiskalen är under borgmästaren polismännens närmaste för-man. Den öfriga polispersonalen utgöres af 2 öfverkonstaplar, 7 ordinarie polis-konstaplar och 12 brandkonstaplar, som äfven göra polisbevakningstjänst. Samt-liga vid stadens polis anställda personer utom stadsfiskalen antagas och entledi-gas af magistraten. För fel eller försummelse i tjänsten, hvilka icke anses vara af beskaffenhet, att de böra till åtal vid allmän domstol föranleda, kunna de af magistraten anställda polismännen af magistraten straffas, bland annat, med af-sked. I fråga om polismans rätt att afgå från tjänsten samt afskedande af polis-man gälla enahanda bestämmelser som i Södertälje, dock att i Luleå polis-man kan af magistraten efter uppsägning afskedas äfven om han endast befin-nes »mindre lämplig för tjänsten». Stadsfullmäktige ha den 31 mars 1894 an-tagit reglemente för polisen i Luleå, och magistraten har den 16 april samma år fastställt instruktion för polisen i Luleå.

Piteå. Uppllysningar ej lämnade.

Haparanda. Municipalstyrelsens ordförande upplyser, »att några särskilda bestämmelser rörande polismäns antagande och entledigande för staden icke varit meddelade, utan hafva dessa efter kungjord ledighet blifvit af municipalstyrelsen antagna tills vidare och så länge de åtnjuta sina förmäns förtroende. Någon sär-skild instruktion för konstaplarna har ej varit fastställd, utan har stadsfiskalen tillämpat den för polisen i Stockholm gällande. Antalet konstaplar är 6 och hafva inga extra varit behöfliga».
